

Pět špičkových center je víc než sto průměrných. Česko musí změnit přístup k inovačním infrastrukturám

23.12.2025 - | CzechInvest

Česko se pyšní stovkami vědeckotechnických parků, inovačních center a inkubátorů. Impozantní číslo - přes 300 zařízení - ale nebezpečně maskuje realitu. Analýzy ukazují, že většina z nich nefunguje efektivně a naše inovační infrastruktura kvalitativně zaostává za vyspělým světem. O současném stavu, přínosech a nutných opatřeních diskutovali účastníci konference Inovační infrastruktury - Role podpůrných organizací pro vznik inovativního podnikání, pořádanou agenturou CzechInvest.

V Česku se od 90. let investovaly do budování inovační infrastruktury nemalé prostředky. Dnes se ale ukazuje, že kvantita zvítězila nad kvalitou. Mnohá centra fungují spíše jako pronajímatelé kanceláří než jako skutečné lůno inovací. Chybí špičkové poradenství, pomoc s internacionalizací nebo napojení na investory. Podle Reného Samky, ředitele Divize investic a zahraničních aktivit agentury CzechInvest, je tento stav pro budoucnost země kritický: *„Rozsah a funkčnost inovační infrastruktury, v poměru k velikosti dané ekonomiky, jsou přímo úměrné její inovační výkonnosti. Dostatečné kapitálové a technologické zázemí není pouze ekonomickým ukazatelem, ale základním pilířem moderní, civilizované společnosti a její prosperity.“*

Právě kvalita regionálního prostředí do velké míry určuje, jak si české firmy povedou ve světě. Viktor Květoň z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy k tomu dodává: *„Korelace mezi vyspělostí regionálního inovačního systému a postavením firem v globálních hodnotových řetězcích je zásadní. Cesta k vyšší přidané hodnotě, růstu mezd a celkové produktivitě naší ekonomiky vede skrze kultivaci regionálního prostředí. Špičkové firmy vyžadují vyspělé inovační zázemí, které jim umožní opustit pozici levných dodavatelů a posunout se na úroveň globálních lídrů.“*

Největší nedostatek české sítě spočívá v absenci specializovaných prostor. Zatímco kanceláří je dostatek, dramaticky chybí zázemí pro biotechnologie, AI či pokročilý průmysl – tedy obory, které nelze rozvíjet „v kavárně“.

Dalším problémem je regionální nerovnováha. Zatímco Praha a Jihomoravský kraj disponují silným ekosystémem, Karlovarský kraj nebo Vysočina naopak zaostávají. Aby podpora nebyla pouze formální, musí vycházet z reality daného místa. „Naprosto nezbytným základem pro jakékoli plánování infrastruktury je důsledný monitoring a dokonalá znalost území. Musíme rozumět tomu, v jaké fázi se region nachází, jaké firmy v něm působí a jaké jsou jejich vize a ambice,“ zdůraznil Viktor Květoň.

Připomeňme si také teorii profesora Phila Cooka, že úspěch firmy, univerzity nebo výzkumné organizace není dán jen jejími vnitřními zdroji a schopnostmi, ale zásadně také kvalitou a

funkčností jejího okolí. Tento ekosystém je klíčový pro schopnost reagovat na globální výzvy, jako jsou energetická transformace nebo klimatická změna.

Pokud se má Česko posunout do pomyslné první inovační ligy, je třeba opustit přístup „stavění budov“ a soustředit se na kvalitu inovačního ekosystému tvořeného intenzivní spoluprací klíčových aktérů (tzv. Quadruple Helix – univerzity, byznys, vláda a občanská společnost). To znamená

soustředit se na lidi, lídry a kvalitu:

Vláda nyní připravuje nová opatření zaměřená na systémové financování a mapování laboratoří i testovacích zařízení. Klíčovým pilířem těchto změn je legislativní zavedení pojmu „Testovací a experimentální infrastruktura“ (TEI). Budoucnost financování těchto aktivit se bude nově orientovat na evropskou platformu STEP, která je určena pro rozvoj kritických technologií.

V tomto dynamickém ekosystému inovačních infrastruktur chce agentura CzechInvest zastávat roli hlavního partnera. Její ambicí je fungovat jako centrální místo pro poradenství, poskytování dat a analýz i zprostředkování kontaktů na partnery, čímž by výrazně usnadnila orientaci v celém inovačním prostředí. Z toho důvodu se agentura takzvaným inostrukturám věnuje dlouhodobě a na základě zpětné vazby z regionů realizovala řadu konkrétních kroků, zejména vytvoření programu Technologická inkubace a sítě spolupracujících prověřených inostruktur. Agentura také zřídila komunikační platformu podnikatelských a inovačních center PIPI a iniciovala vznik České platformy živých laboratoří CZELLAP. Souběžně s tím CzechInvest zmapoval a analyzoval skutečný stav českých infrastruktur i jejich zapojení do strategie RIS3, na což navázal konkrétními doporučeními pro zlepšení současného stavu. Důležitou součástí činnosti je také úzká spolupráce se sdružením otevřených dílen, krajskými inovačními centry a spolkem Transfera.cz, včetně podpory Transfera Technology Days. Agentura aktivně usiluje o vznik asociace hubů a coworků, jedná s ministerstvy o definicích podpory a organizuje oborové studijní cesty do úspěšných zahraničních vědeckotechnických parků, inkubátorů či living labů, jejichž dobrou praxi následně sdílí v českém prostředí.

Současný stav inovační infrastruktury v Česku se nachází na rozcestí, kdy se musí vypořádat s moderními zahraničními trendy. Cílem musí být razantní transformace: přestat se chlubit formálním počtem a začít budovat několik málo, ale zato špičkových a mezinárodně konkurenceschopných center, která skutečně potáhnou českou ekonomiku vpřed. Úspěch inovační infrastruktury nezávisí na metru čtverečním betonu, ale na kvalitě lídrů, míře spolupráce a odvaze specializovat se na globálně žádané obory. Jde o strategickou nutnost – bez které se z role subdodavatele do pozice lídra v inovacích neposuneme.

„Konference jasně pojmenovala, co českým inovačním infrastrukturám chybí, v čem spočívají jejich silné stránky a kde leží dosud nevyužitý potenciál. Klíčovým zjištěním je shoda všech aktérů na potřebě situaci aktivně řešit. Cesta k nápravě je přitom jasná: vyžaduje intenzivnější komunikaci a koordinaci, a to jak mezi infrastrukturami navzájem, tak ve vztahu ke státu. Musíme více spolupracovat, sdílet služby, prostory i aktivity a důsledněji přebírat osvědčené příklady dobré praxe z domova i ze zahraničí,“ uzavřel hlavní organizátor konference Jakub Hruška.

Děkujeme všem, kteří přispěli svými příspěvky:

<https://czechinvest.gov.cz/cz/Homepage/Novinky/Prosinec-2025/Pet-spickovych-center-je-vic-nez-sto-prumernych-Cesko-musi-zmenit-pristup-k-inovacnim-infrastruktur>